

synspunkt trækker op, og om udenrigsministeren ikke kunne bekræfte, at det, lederen af den vestlige verden på daværende tidspunkt ønskede med sin politik, var en fri verden, hvor der netop ikke fandtes vasalstater.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er jo fuldstændig korrekt. Det var det, det drejede sig om, derfor støttede vi jo også Solidarosc, og vi støttede Lech Walesa, men det var der også flere fra oppositionen, der gjorde, det skal vi ikke gøre til et ensidigt partiengagement.

Jeg er enig i, at det var forkert at sige, at fordi Sovjet fik dominans i et land, så havde det ret til at bevare den og undertrykke befolkningen. Det samme skete jo i Tjekkoslaviet i 1968, i Ungarn i 1956, og det var jo alt sammen forkert.

Jeg vil hellere føre det op til, at der jo også var nogle socialdemokratiske politikere, der omkring 1989-90 skrev kronikker i Politiken, hvor de advarede de baltiske lande imod at søge deres frihed, fordi Sovjetunionen så ville blive nervøs og blive truet, og så ville man risikere, at de præcis som truede dyr begyndte at gå til angreb.

Kl. 18.50

Det vil sige, at også socialdemokrater på det tidspunkt vurderede, at Sovjetunionen kunne være en militær trussel, og derfor sagde de jo til balterne: Lad nu være. Jeg skrev en artikel, hvor jeg sagde, at man da ikke kan sige til en mand, der sidder i fængsel, og fængselsdøren åbner sig: Bliv nu siddende for min skyld.

Det kan man jo ikke, men sådan var stemningen, og dér var altså fronterne.

(Kort bemærkning).

Kuupik Kleist (IA):

Først vil jeg selvfølgelig kvittere for udenrigsministerens udtalte vilje til at kigge på nordatlant-aspekten igen, i hvilket regi det nu måtte foregå. Det kommer vi sikkert tilbage til på et senere tidspunkt.

Jeg har et andet spørgsmål, som går på, om regeringen er enig i de endda meget kraftige og underbyggede antydninger af, at Danmark opnåede visse rabatter i sit NATO-kontingent på grundlag af, at man stillede Færøerne og Grønland til rådighed for USA. Eller er det en af de konklusioner, som regeringen eller for den sags skyld udenrigsministeren ikke er enig i?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det kan jeg ikke afgøre. Det er jo et gæt. Der er jo ingen, der nogen sinde kan sidde med et dokument, hvor der står, at Danmark får tilgivelse, fordi der er radar på Færøerne og baser på Grønland. Sådan et dokument findes jo efter min opfattelse ikke, og det er jo heller ikke givet her, så det er altså rent gætterier.

Men det har da selvfølgelig betydet noget, at rigsfællesskabet var med, det siger da sig selv, og jeg kan da også konstatere, at Grønland gerne vil bevare basen, ligesom Island vil bevare sin base, og ligesom der også er diskussion på Færøerne. Så det har jo altså ikke været noget, man har vendt sig imod med vrede, når man i dag, hvor der er tale om, at amerikanerne begynder at flytte sig fra baserne, er temmelig interesseret i at beholde dem på deres baser.

(Kort bemærkning).

Kuupik Kleist (IA):

Nu er det jo som bekendt et aspekt, som har optaget sindene meget, især i Grønland selvfølgelig. På side 693 i den omtalte rapport står der, at præsident Johnson forud for statsminister Krag's besøg i 1964 advares direkte imod at kritisere Krag for de lave forsvarsudgifter, idet han gøres opmærksom på, at basefaciliteterne på Grønland tjener som kompensation.

Det er så bare en af de passager, som nævner spørgsmålet om Danmarks forhold til NATO og grunden til den accept, der var hos de andre NATO-medlemmer, af Danmarks forholdsvise lave budgetter på det tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er jo rigtig, rigtig svært for os at diskutere. Altså, jeg var ikke Jens Otto Krag, jeg sad ikke i regeringen, og jeg var ikke med til at træffe den beslutning. Men jeg sagde jo lige i mit svar før, at det er en af de hypoteser – det er jo en hypotese – der godt kan have noget for sig, for det er jo rigsfællesskabet. Man havde jo også interesse i, at Danmark var medlem af NATO på grund af stræderne mellem Fyn og Sjælland og Sjælland og Sverige. Så der har jo været mange ting i rigsfællesskabet, der har været attraktive for NATO, ikke kun Grønland og Thule og Færøerne og radaren og Skåle Fjord, men det har da også været muligheden for at kontrollere de stræder, som førte ud fra Østersøen. Så der har vi nok alle